

Období obtíží

Texty na tento týden

Mt 7,5; Ef 1,7; Fp 2,4–8; Ef 4,26.27; Jk 1,19.20; Ko 3,19; Mt 7,12

Základní verš

„Hněváte-li se, nehřešte.“ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce.“ (Ef 4,26)

I ty nejlepší rodiny čas od času procházejí obdobím potíží a konfliktů. Ty jsou nedílnou součástí života ve světě poznamenaném hříchem. Každodenní otázky, například kdo má dnes vynést odpadky, zda si váš teenager udělal domácí úkoly nebo dal po sobě do pořádku koupelnu, jsou relativně drobnými problémy, které se dají vyřešit s minimálními „škodami“. Jiné však mohou narušit klidný život rodiny. Tchyně, která svými urážkami a manipulacemi může ohrozit manželství nebo zdraví ženy; otec s psychickou poruchou, který zneužívá své děti; syn, který se zřekl své náboženské výchovy a začal žít promiskuitním životem; dcera, která se stala drogově závislou...

V Novém zákoně nacházíme opakované výzvy, abychom se navzájem milovali (J 13,34; Ř 12,10), abychom žili v klidu a harmonii s druhými (Ř 15,5; Žd 12,14), abychom byli trpěliví, shovívaví a soucitní (1K 13,4; Ef 4,2), abychom byli pokorní ve vztahu k druhým (Fp 2,3) a abychom si navzájem pomáhali nést břemena (Ga 6,2). Samozřejmě, snadněji se to řekne, než udělá – a to dokonce i ve vlastní rodině. V této kapitole se budeme věnovat některým radám, které nám mohou pomoci uklidnit období obtíží – a to zejména v rodině.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KONFLIKT

Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Mt 7,5)

Prozíravost činí člověka shovívavým, promíjet přestupky je jeho ozdobou. (Př 19,11)

A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu. (Ř 14,19)

Osobní studium

Uvažuj o textech Mt 7,3–5 a Př 19,11. Které dva důležité principy nám mohou pomoci vyhnout se nebo předejít konfliktům s jinými lidmi?

Autor knihy Přísloví velmi bystře konstatuje: „Začátek hádky je protržení hráze – raději přestaň, než spor propukne!“ (Př 17,14; B21) Když se jednou konflikt rozhoří, může být velmi obtížné ho zastavit.

Uvažuj o úvodním verši Ř 14,19. Jakou radu dává v souvislosti s předcházením konfliktům a jejich řešení apoštol Pavel?

Když si v konfliktní situaci přiznáme vlastní chybu, může to vést ke zmírnění napětí. Když dojde k neshodě, uvažuj z odstupu, zda celá situace stojí za to, aby se rozpoutal nepříjemný konflikt. Shovívavost a schopnost povznést se nad vzniklou situací je podle Přísloví projevem rozumnosti (Př 19,11). Někdy je moudré zamyslet se nad tím, jaký význam bude mít daný spor v mém životě za tři dny. A ovlivní jeho výsledek můj život za tři nebo pět let? Mnoho manželství například prožívalo krušné chvíle v souvislosti s problémy, které se s odstupem času ukázaly jako zcela malicherné.

Místo toho, abychom nechali konflikt narůstat, je dobré v rozhovoru s druhým člověkem (partnerem, dítětem, přítelem, spolupracovníkem) problém jasně pojmenovat a naplno se věnovat jeho řešení. Konflikt se často zhoršuje a nabírá na intenzitě, jestliže je problém, který stál u zrodu sporu, zastíněn projevy hněvu.

Často se do toho přimíchají také minulé spory a zranění. Takový průběh „řešení“ konfliktu může být zničující – hlavně pro manželství. Je dobré, když diskuze o konkrétní neshodě začne vyjádřením toho hezkého, co pro nás náš vzájemný vztah znamená. Dejme svému partnerovi v rozhovoru vědět, že vám na něm i na vašem vztahu záleží. Když se nám podaří dát najevo dobrou vůli, můžeme se soustředit na řešení vzniklého problému.

Budme však opatrní a raději nepoužívejme slovíčko *ale*. Pozitivní myšlenky, které jsme v rozhovoru právě vyjádřili, je velmi snadné popřít slovem „ale“. Když se podělíme o vlastní pocity, naslouchejme, jak celou situaci vnímá náš partner. Uvažujme o jeho slovech a až potom navrhneme řešení, které by bylo k prospěchu všech zúčastněných (Fp 2,3–5).

Aplikace

Uvažuj o sporech v minulosti, které se ti z dnešního pohledu jeví jako směšné nebo bezvýznamné. Co se z toho můžeš naučit? Jak ti to může pomoci při řešení budoucích konfliktů?

NĚKTERÉ PRINCIPY MANŽELSTVÍ

*⁷V něm jsme vykoupeni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, ⁸kte-
rou nás zahrnul ve vsí moudrosti a prozíravosti... (Ef 1,7.8)*

Osobní studium

Podobně jako sobota, i manželství je dar, který lidstvo dostalo už v Edenu. Jako adventisté sedmého dne víme, co udělal nepřítel Boha a lidí v souvislosti se sobotou a s manželstvím a o co se snaží i dnes. I ta nejlepší manželství se čas od času ocitnou v potížích a zachvátí je konflikty.

Na následujících řádcích představíme několik principů, které manželským párům mohou pomoci při řešení některých problémů.

Jaký důležitý princip se nachází v úvodním textu? Proč by měl být tento princip součástí každého manželství?

Každý z nás se potřebuje naučit odpouštět – a to i tehdy, když si to náš partner nezaslouží. Je snadné odpustit, když si to ten druhý zaslouží. Otázka je, zda se v takovém případě vlastně jedná o odpuštění. Právě odpuštění spočívá v odpuštění těm, kteří si to nijak nezaslouží. Takto přece od-

pustil Kristus každému z nás. My bychom měli jednat podobně. V opačném případě se naše manželství – pokud vůbec vydrží (což je dost nepravděpodobné) – může změnit v opravdové peklo.

Přečti si text Ř 3,22.23. Jaký důležitý poznatek se nachází v těchto verších?

V manželství bychom se měli co nejdříve smířit s tím, že náš partner je hříšník a že je hříchem více či méně poznamenan v emocionální, tělesné i duchovní oblasti. Smiřme se s tím. Přijmeme chyby svého partnera. Modleme se za něj. Možná budeme muset žít s chybami svého partnera po celý život. To však neznamená, že bychom jimi měli být posedlí. Pokud to dopustíme, „sežere“ nás to zaživa. Svatý a dokonalý Bůh nás prostřednictvím Krista přijímá takové, jací jsme. A protože my sami nejsme ani zdaleka svatí a dokonalí, potřebujeme se naučit přijímat i naše životní partnery v pokoře a s nabídkou odpuštění.

Aplikace

Uvažuj o textu Fp 2,4–8. Jaký důležitý princip se nachází v těchto verších? V čem nám to může pomoci nejen v manželství, ale i ve všech našich potenciálně problematických vztazích?

HNĚV A KONFLIKTY

²⁶ „Hněváte-li se, nehřešte.“ *Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce* ²⁷ *a nedopřejte místa ďáblu. (Ef 4,26.27)*

Osobní studium

Každý z nás v určitých situacích pociťuje hněv. Často je pro nás těžké žít s vědomím, že se zlobíme na ty, kteří jsou nám nejbližší – na naše životní partnery nebo na naše děti. Spolu s neochotou odpustit se hněv může změnit v jed, který způsobí bolest a utrpení nejen v naší domácnosti a rodině, ale i v ostatních našich vztazích.

Uvažuj o úvodních verších a Kaz 7,9 (ČSP). V čem podle tebe spočívá rozdíl mezi hněvem jako emocí a hněvem jako hříchem? Jakou s tím máš zkušenost?

O čem mluví Jakub ve svém dopise v textu Jk 1,19.20? Jak můžeš jeho slova aplikovat ve vztahu k tvým nejbližším – zvláště když se na ně zlobíš za jejich jednání a postoje?

Pokud nás něco trápí, neměli bychom dovolit, aby nám to v duši viselo jako černý mrak. Pokusme se vše přeměnit v něco pozitivního. Modleme se za ty, kteří nás zraňují nebo nám ubližují. Odpouštějme jim a staňme se pro ně požehnáním. Možná

to zpočátku nebude jednoduché, ale když uděláme správné rozhodnutí a budeme se ho držet, Bůh se postará o zbytek.

Možná má naše hněvivá povaha svůj původ v rodině, ve které jsme vyrostli. Prchlíví lidé často pocházejí z rodin, kde se konflikty řešily hádkami a v hněvu. Model, který „fungoval“ v naší rodině, často přijímáme za vlastní a dovolíme, aby ovlivňoval náš další život, a nakonec jej předáme i našim dětem. Hněv může být také někdy důsledkem neuspokojených potřeb člověka nebo důsledkem závisti či žárlivosti, jak se to projevilo v životě Kaina. Jeho hněv ho nakonec dohnal až k vraždě vlastního bratra.

Možná máte pro svůj hněv dobrý důvod. Přesto je důležité, abyste v takovém stavu nezůstávali. Nepopírejte svůj hněv a ani se ho nesnažte omlouvat. Raději vše předejte do Božích rukou. Proste Boha, aby vám pomohl hněv přeměnit v něco konstruktivního a pozitivního. Apoštol Pavel radí: „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.“ (Ř 12,21)

Aplikace

V životě každého z nás jsou události, situace a okolnosti, které nás rozčilují, nebo nám dokonce způsobují bolest. V některých případech se možná zlobíme oprávněně. Otázka však zní: V čem konkrétně ti může Bůh pomoci, aby tvůj hněv nepřinášel další bolest a utrpení do tvého života a do života tvých blízkých?

HÁDKY, ZNEUŽÍVÁNÍ, OVLÁDÁNÍ A MANIPULACE

⁷Milování, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. ⁸Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. (1J 4,7.8)

Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně. (Ko 3,19)

Osobní studium

Může se stát, že neřešené konflikty a přetrvávající hněv přerostou do ničivého vztahu plného násilí. To pak může mít nejrůznější podoby: fyzické, slovní, emocionální, duševní, sexuální a podobně. Ať už je forma násilí jakákoliv, ve své podstatě je vždy v naprostém rozporu se základním principem Božího království – nesobeckou láskou.

Jaké důležité principy se nacházejí v úvodních verších a v textu Ko 3,19?

„Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně.“ (Ko 3,19) Slovo *drsně* odkazuje v řeckém originálu na jednání člověka, který se na svého partnera zlobí nebo je vůči němu zatrpklý, což mu způsobuje neustálou bolest, a on pak k němu cítí nepřátelství a projevuje nenávisť. Pavel velmi jasně zdůrazňuje, že manželský partner nesmí projevovat nepřátelství, být odmítavý nebo násilný. Citové vydírání, fyzické útoky a sexuální zneužívání jsou nepřijatelné v jakémkoli vztahu. V manželském vztahu je přijatelné pouze jediné: láska k životnímu partnerovi. Na jiném místě Pavel ukazuje, jaká je podstata skutečné lásky. „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná

nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá.“ (1K13,4–7) Žádná vlastnost lásky nás nevede k tomu, abychom zavírali oči a akceptovali násilí – a to v žádné formě ani podobě.

Ve zdravém vztahu se oba partneři cítí bezpečně, daří se jim zvládat hněv zdravým způsobem a vzájemně si slouží. Oběti násilí často cítí vinu, jako by byly zodpovědné za vzniklou situaci, jako by ony podněcovaly násilníka, nebo si dokonce nějak zasloužily týrání, kterému jsou vystaveny. Násilníci jsou často poměrně obratní a manipulativní a dosáhnou toho, že se jejich oběti navíc ke svému utrpení cítí odpovědné za to, co se stalo. Pravda je však zřejmá: nikdo si nezaslouží, aby ho někdo jiný zneužíval. Další skutečností je, že násilníci jsou sami odpovědní za svá rozhodnutí a za své jednání. Dobrou zprávou je, že Bible nabízí obětem násilí a zneužívání klid a povzbuzení – ne pocity viny. V některých situacích je nejúčinnějším řešením vyhledat pomoc mimo rodinný kruh. Takového kroku bychom se neměli bát. Odborná pomoc může být při řešení násilného chování velmi účinná.

Aplikace

Je smutné, že některé kultury jsou ochotny nad násilím na ženách přimhouřit oči. Proč by se křesťan takto nikdy neměl chovat?

ODPUŠTĚNÍ A KLID

Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proci. (Mt 7,12)

Osobní studium

Přemýšlej o všech možných situacích – v kruhu tvé rodiny i mimo ni – kdy jsi měl jednat podle principu zapsaného v úvodním verši. Zaznamenej si, co jsi tehdy prožíval a jak (by) takový postoj ovlivnil to, co se tehdy stalo.

Autor dopisu Židům radí a vyzývá: „Usiluj te o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespátří Pána.“ (Žd 12,14) I když se někdy pokoušíme z naší strany udělat vše, co je možné, někteří lidé, kteří nám ublížili, nám prostě nebudou naslouchat a nebudou ochotni se změnit. Někteří se možná omluví, jiní to však odmítnou. V každém případě se naše rozhodnutí jít cestou odpuštění v dlouhodobém horizontu nakonec obrátí v náš prospěch. Především to platí právě v rodině.

Odpuštění je ve své podstatě základním krokem řešení sporů. Když se někdo vůči nám proviní, Boží nepřítel mezi nás s oblibou postaví vysokou zeď a různé překážky, které nám brání milovat toho člověka tak, jako Kristus miloval nás. Odpuštění je naše vědomé rozhodnutí, kterým se mimo jiné snažíme obejít vzniklé zábrany na cestě k druhému člověku.

„Není nám odpuštěno proto, že odpouštíme, ale jak odpouštíme. Důvod pro každé odpuštění je v nezasloužené Boží lásce. Avšak způsobem, jakým jednáme s druhými, ukazujeme, zda jsme tuto lásku přijali. Proto Pán Ježíš říká: ‚Jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.‘ (Mt 7,2)“ (COL 251; PM 125)

Když se proviníme my sami, měli bychom se pokusit narušený vztah napravit. Znamená to, že potřebujeme vyvinout iniciativu, zajít za člověkem, kterému jsme ublížili, a vyjádřit lítost nad svým chováním a vzniklou situací a poprosit o odpuštění. To je podstatou Ježíšových slov: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ (Mt 5,23.24) Patrně každému z nás udělá dobře, když za námi přijde někdo, kdo se vůči nám provinil, a touží věci napravit. To bychom měli mít na paměti vždy, když my jdeme za druhým člověkem s dobrým úmyslem omluvit se a poprosit o odpuštění.

Aplikace

Přemýšlej o svých chybách a selháních, které ti musely být odpuštěny Bohem i lidmi. Jak tato myšlenka může pomoci odpouštět druhým lidem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Rodiče často nejsou při vedení domácnosti jednotní. Otec, který je se svými dětmi málo a nezná dobře jejich sklony a odstíny jejich povahy, může působit stroze a přísně, neovládá se a napomíná děti v hněvu. Dítě to vnímá, a místo toho, aby se podřídilo, trest ho jen popudí a rozzlobí. Matka může mít tendenci někdy přehlížet zlovyky v chování dětí, jindy se je však rozhodne přísně potrestat. Děti v takovém případě nikdy nevědí, co mohou očekávat. To je vede k pokušení zjistit, kolik si toho mohou beztrestně dovolit. Takto se rozsévá semeno zla, které časem vzejde a přinese své nechtěné ovoce.“ (AH 314.315)

„Domov musí být místem nejčistších a nejvznešenějších citů. Každý den vytrvale usilujte o klid, soulad a štěstí, aby tyto vzácné ctnosti zakořenily v srdcích každého člena rodiny. O rostlinku lásky se musíme pečlivě starat, aby neuhynula. Potřebujeme v sobě podpořit všechny dobré principy, které chceme mít v duši. Je důležité vymýtit vše špatné, co se do našeho srdce snaží zasít satan – závist, žárlivost, podezírání, pomluvy, netrpělivost, předsudky, sobectví, lakomství a marnivost. Pokud dovolíme, aby v nás tyto nectnosti zakořenily, přinesou ovoce, které nás celé poskvrní. Och, kolik lidí pěstuje jedovaté rostliny, které udusí vzácné plody lásky a pošpiní duši člověka!“ (AH 195.196)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažuj o tomto textu: „Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.“ (Žd 4,15) Tak, jako se Kristus postavil na naše místo a „obul si naše boty“, abychom pochopili, že nám opravdu rozumí, měli bychom se o totéž pokusit i my v našem manželství. Pokus se vnímat vzniklou situaci (problém, konflikt) nejen ze svého pohledu, ale také z pohledu svého partnera. Jak asi vnímá celý problém, jak ho to ovlivňuje, jak se asi cítí? Takový přístup nám může pomoci vyřešit i složité situace. Jak můžeme tento princip aplikovat ve všech oblastech možných konfliktů?
2. Uvažujte společně o otázce: „Je hněv vždy hříchem?“ Pokuste se obhájit své stanovisko.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____